

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 8/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om biodrivmedel och flytande biobränslen samt till vissa lagar som har samband med den

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 mars 2013 regeringens proposition med förslag till lag om biodrivmedel och flytande biobränslen samt till vissa lagar som har samband med den (RP 13/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till ekonomiutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anja Liukko, arbets- och näringsministeriet

- konsultativ tjänsteman Kaisa Pirkola, jord- och skogsbruksministeriet
- direktör Janne Rantala, Arizona Chemical Oy
- direktör Marko Janhunen, UPM-Kymmene Abp
- skogsexpert Karoliina Niemi, Skogsindustri rf
- avdelningschef Sami Nikander, Kemiindustrin rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- miljöministeriet
- Forchem Oy
- Neste Oil Abp
- Oljebranschens Centralförbund rf
- Bioenergia ry
- Finlands naturskyddsförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringens proposition med förslag till lag om biodrivmedel och flytande biobränslen samt till vissa lagar som har samband med den syftar till att genomföra artiklarna 17—19 och 21.2 i det nuvarande RES-direktivet nationellt. EU gör som bäst en översyn av RES-direktivet, men lagförslaget tar inte hänsyn till eventuella ändringar i direktivet. Utskottet har tagit ställning till

ändringarna i RES-direktivet i utlåtandet MiUU 5/2013 rd—U 76/2012 rd, och betonade då vikten av tillräckligt strikta hållbarhetskriterier.

Det gällande målet med RES-direktivet är att höja andelen energi från förnybara energikällor till 20 procent av den totala energiförbrukningen senast 2020. Enligt artikel 3.4 i RES-direktivet ska andelen energi från förnybara källor vara minst 10 procent av den slutliga energianvänd-

ningen inom trafiken 2020. I Finland stramas distribueringsskyldigheten åt så att 20 procent av distributionen ska utgöras av biodrivmedel 2020. Då RES-direktivet stiftades ansågs det att biodrivmedlen har en viktig roll, och direktivet omfattar även hållbarhetskriterier. Direktivet uppmuntrar särskilt till utnyttjande av avfall och restprodukter som råvaror för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Biomassans andel av den totala energiförbrukningen är i Finland den största bland industriländerna. I synnerhet ved har en stor betydelse för hela den finländska energiproduktionen, eftersom cirka en femtedel av all energi i landet produceras med ved och träbaserade energikällor. Den största förbrukaren av träbaserad energi är skogsindustrin, som i sin energiproduktion utnyttjar dels skogsflis, dels träbaserade biprodukter och avlut, t.ex. svartlut, från processerna. Utskottet understryker skogsindustrins stora betydelse för landet och, som ett led i den hållbara utvecklingen, behovet av att se till att industrin har goda verksamhetsförutsättningar.

EU:s mål att säkra tillgången till andra generationens biobränslen sporrar till att utnyttja träbaserade råvaror i produktionen av biobränslen. Utskottet konstaterar att resterna från skogsskötseln och restprodukterna från bearbetningen är av stor betydelse också med tanke på målet att distributionen av biobränslen uppgår till 20 procent av den totala energiförbrukningen och med tanke på biobränsleproduktionen överhuvudtaget. Tack vare nya tekniker kan dessa processrester och andra rester utnyttjas effektivare än tidigare och förädlas till högvärdiga biobränslen som ger låga utsläpp. Utvecklingen av biobränslen är en av de viktigaste nyare öppningarna inom skogsindustrin och kan bädda för en internationell kommersialisering av finländsk teknisk kompetens.

Skogsindustrin ger upphov till stora mängder biprodukter som kan användas för tillverkning av exempelvis biobränslen som lämpar sig som drivmedel. Det kan ske till exempel i den typ av bioraffinaderier som skogsindustrin för närvarande intensivt utvecklar och investerar i. Utskottet betonar att tillverkningen av biobränslen

i framtiden kan ge Finland ett nytt tillägg till cleantechklustret med en omsättning på hundratals miljoner euro. Ett högt förädlingsvärde är det effektivaste sättet att främja en hållbar utveckling.

Definitionerna av avfall, restprodukter och restprodukter från bearbetning motsvarar definitionerna i meddelandet om genomförandet av hållbarhetssystem. Enligt RES-direktivet och 5, 14 och 38 § i lagförslaget grundar sig klassificeringen av tallolja och andra råvaror som avfall, restprodukt från bearbetning eller annan restprodukt på en helhetsbedömning och på prövning från fall till fall.

Utskottet konstaterar att 3 kap. i lagförslaget motsvarar artikel 18 i RES-direktivet och tolkningarna i meddelandet om genomförande av hållbarhetssystemet och i meddelandet om frivilliga system och normalvärden. Bestämmelserna tillåter att verksamhetsutövarna i sina egna hållbarhetssystem utnyttjar befintliga certifieringar till den del dessa motsvarar hållbarhetskriterierna i artikel 17 i RES-direktivet och 2 kap. i lagförslaget. Bestämmelserna måste även beakta att råvaran till biobränslen huvudsakligen kommer från andra länder än Finland. I 12 § i lagförslaget fastställs kraven på en verksamhetsutövars hållbarhetssystem. Där anges dock inga minimikrav på hur utövarna ska presentera uppgifterna om att verksamheten följer hållbarhetskriterierna och inte heller anges vilka bevis som krävs. Utskottet menar att granskningen måste göras omsorgsfullt, eftersom produktionen av råvara för biobränslen särskilt i de tropiska områdena ofta är förknippad med långa och svårkontrollerade produktionskedjor.

Enligt 38 § i lagförslaget kan Energimarknadsverket på ansökan ge förhandsbesked om huruvida en råvara kan anses vara en sådan råvara som avses i 5 § 2 mom. i lagen om distributionsskyldighet och i 2 § 27 punkten i lagen om punktskatt på flytande bränslen. Sådana råvaror är enligt artikel 21.2 i RES-direktivet avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel samt material som innehåller både cellulosa och lignin. Ett förhandsbesked från Energimarknadsverket gäller tills vidare. Utskottet önskar

fästa ekonomiutskottets uppmärksamhet vid att systemet måste möjliggöra att verksamheten är tillräckligt långsiktig. För att locka till investeringar i branschen och för att inte äventyra redan gjorda investeringar måste biobränslepolitiken på det hela taget vara förutsägbar och konsekvent.

Ställningstagande

Miljöutskottet föreslår

att ekonomiutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 16 april 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
medl. Jouni Backman /sd
Christina Gestrin /sv
Antti Kaikkonen /cent
Pauli Kiuru /saml
Jukka Kärnä /sd
Jari Lindström /saf

Eeva-Maria Maijala /cent
Tapani Mäkinen /saml
Martti Mölsä /saf
Sari Palm /kd
Anni Sinnemäki /gröna
Mirja Vehkaperä /cent
Juha Väättäinen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.